

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **Q. A. C.**, zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2019, čj. OAM-206/LE-BA04-HA10-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 1. 2020, čj. 63 Az 32/2019-54,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátu, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **3400 Kč**, která mu bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce je státní příslušník Vietnamské socialistické republiky. Dne 19. 3. 2019 byl zadržen německou policií bezprostředně po překročení česko-německé hranice. Německá policie předala žalobce dne 20. 3. 2019 zpět do ČR. Policie ČR ho dne 21. 3. 2019 zajistila za účelem správního vyhoštění. V řízení ve věci správního vyhoštění žalobce uvedl, že z Vietnamu vycestoval z ekonomických důvodů, aby si zajistil práci. Ve Vietnamu mu nic nehrozilo. Ovšem již dne 23. 3. 2019 požádal o mezinárodní ochranu. Ve dnech 28. 3. 2019 a 16. 4. 2019 k žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že se ve Vietnamu narodil, je bez vyznání ani se nijak politicky neangažuje, je zdravý, nemá děti, ve Vietnamu má rodiče a v Německu sestru. Z Vietnamu vycestoval nelegálně v prosinci 2018, na legální vycestování neměl prostředky. S pomocí převaděčů se dostal na území EU. Vietnam opustil, protože si ve vlasti nemohl najít práci a pomáhat rodičům se splácením jejich dluhů. V pohovoru ze dne 16. 4. 2019 doplnil, že „mafie“, od které si jeho rodiče půjčili peníze, vyhrožuje kvůli nesplaceným dluhům jemu i rodičům (též fyzickým násilím a smrtí).

[2] Rozhodnutím ze dne 3. 6. 2019 žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, s tím, že skutečnosti uplatněné žalobcem nespádají pod zákonem vymezené důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce podal proti rozhodnutí žalobu, krajský soud však přisvědčil názoru žalovaného a žalobu zamítl.

[3] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu včas podanou kasační stížností z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Dle stěžovatele krajský soud nesprávně vyhodnotil, zda současná politická situace ve Vietnamu umožňuje dosáhnout účinné ochrany v případě hrozby vážné újmy ze strany soukromých subjektů.

[4] Ve věcech mezinárodní ochrany se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (blíže k tomu usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[5] Kasační stížnost je sice přípustná (krom argumentu uvedeného v bodě [9] níže), je však nepřijatelná.

[6] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že žalovaný nezjistil před vydáním svého rozhodnutí dostatečným způsobem skutkový stav věci. K tomu NSS uvádí, že požadavky na podklady pro rozhodnutí žalovaného se zabýval např. v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS, podle něhož musí být užité podklady relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální a ověřené z různých zdrojů, a transparentní a dohledatelné. Z rozsudku krajského soudu plyne, že podklady, na které spoléhal při rozhodnutí žalovaný, uvedené požadavky splňovaly.

[7] Pokud jde o hodnocení těchto podkladů, ani NSS nijak nezpochybňuje skutečnosti, které plynou ze zpráv o zemi původu založených ve správním spisu. Právní systém ve Vietnamu, byť jistě není ideální, dává v zásadě občanům možnost domáhat se ochrany práv u státních orgánů (srov. rozsudek ze dne 31. 10. 2003, čj. 4 Azs 23/2003-65, k novější aplikaci na Vietnam srov. usnesení ze dne 26. 9. 2018, čj. 7 Azs 265/2018-27, a ze dne 26. 6. 2019, čj. 10 Azs 112/2019-34). Pronásledovatelem ve smyslu zákona o azylu může jistě být i nestátní původce (např. skupina věřitelů), ovšem jen tehdy, pokud státní orgány nejsou (systémově) schopny nebo ochotny poskytnout ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu (např. rozsudek ze dne 10. 3. 2004, čj. 3 Azs 22/2004-48, a další). Tak tomu ovšem v případě Vietnamu není, stěžovatel se proto měl obrátit se svými obavami z mafie na vnitrostátní orgány (srov. cit. usnesení 10 Azs 112/2019, kde jiný vietnamský žadatel o mezinárodní ochranu vznesl podobné argumenty).

[8] NSS nijak nezpochybňuje, že ve Vietnamu dochází k tvrdým zásahům proti disidentům, stěžovatel ale disidentem není. Proto NSS neprováděl ani dokazování, kterého se stěžovatel domáhal a které by mělo situaci disidentů ve Vietnamu dále ujasnit. Stejně tak není třeba provádět dokazování ohledně cenzury ve Vietnamu – ani tuto skutečnost NSS nezpochybňuje, nynější věci se však netýká. Ani přísná cenzura neznemožňuje žalovanému

pokračování

získat relevantní informace pro azylové řízení (viz ve správním spise založené zprávy), což se ostatně děje i v nesrovnatelně více uzavřených režimech, než je Vietnam.

[9] Stěžovatel dále (nově) argumentuje tím, že mu hrozí po návratu do Vietnamu postih jako neúspěšnému žadateli o azyl. NSS k tomu uvádí, že stěžovatel takto v žalobě neargumentoval. Proto se touto otázkou krajský soud ani nijak nezabýval a tento kasační bod je striktně vzato nepřipustný (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Přesto NSS jen pro pořádek (a v zájmu naplnění principu *non-refoulement*) doplňuje, že mu je z vlastní soudní činnosti známo, že neúspěšným žadatelům o azyl nehrozí ve Vietnamu bez dalšího žádný postih; opačná situace by byla jen u politicky vyprofilovaných jedinců, kterým ale stěžovatel jako evidentní ekonomický migrant není (viz k tomu z nedávné doby např. usnesení ze dne 27. 11. 2019, čj. 1 Azs 320/2019-30, bod 12).

[10] Nelze také odhlédnout od tvrzení stěžovatele, že do Evropy přišel vydělat peníze (k ulehčení situace rodičů). Vůle cizince pracovat v Evropě jistě není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. NSS dlouhodobě odmítá snahu o legalizaci pobytu cizince prostřednictvím institutů azylového práva (viz např. rozsudky ze dne 27. 8. 2003, čj. 4 Azs 7/2003-60, ze dne 30. 6. 2004, čj. 7 Azs 138/2004-44, č. 397/2004 Sb. NSS a další). Udělení azylu či doplňkové ochrany na základě jiných než zákonných důvodů není možné.

[11] NSS proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[12] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s.

[13] Stěžovateli byl ustanoven zástupce z řad advokátů, Mgr. Ladislav Bárta (usnesení krajského soudu ze dne 14. 11. 2019). Ustanovenému advokátovi se s přihlédnutím k § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přiznává odměna za zastupování 3 100 Kč za jeden úkon právní služby (doplnění důvodů kasační stížnosti) a paušální náhrada hotových výdajů 300 Kč; celkem částka 3 400 Kč. Tato částka, která činí 3 400 Kč, bude k rukám advokáta proplacena z účtu NSS do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. července 2020

Zdeněk Kühn
předseda senátu